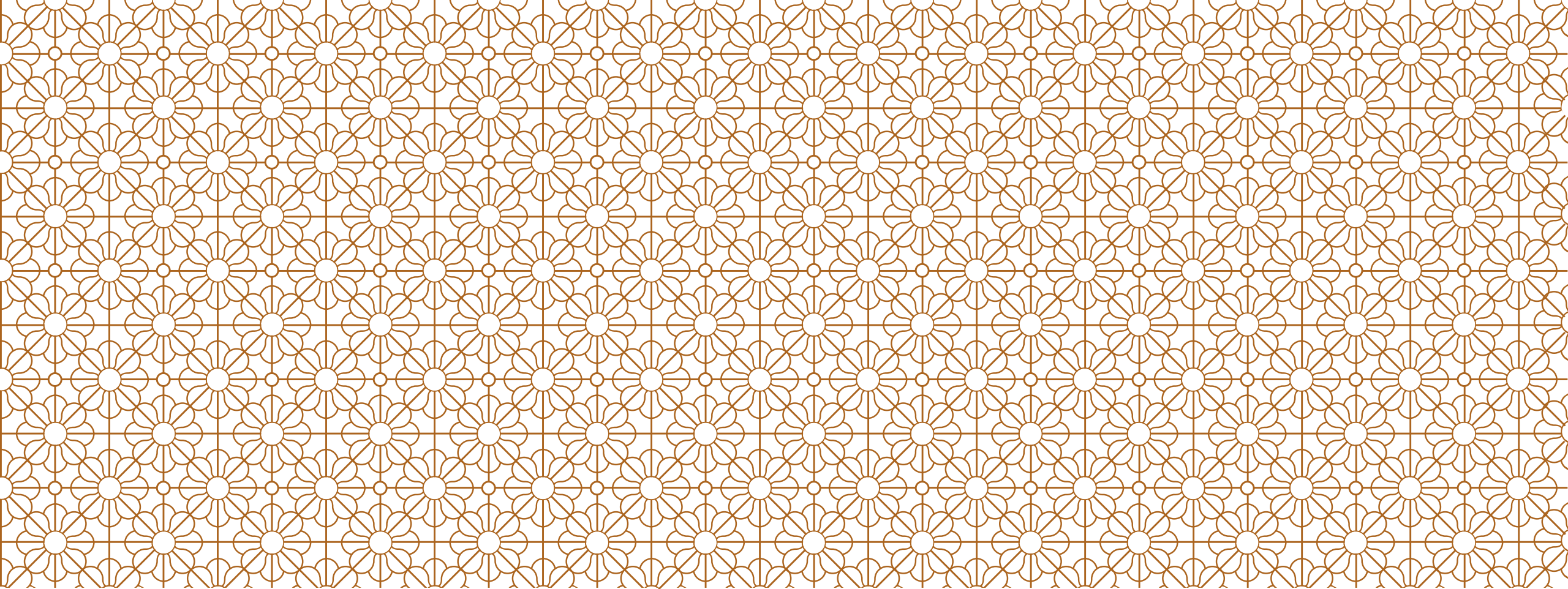

**UKRAJINSKÁ LITERATURA
OD ROKU 1991 DO
SOUČASNOSTI**

УКРАЇНСЬКА ДИСКУСІЯ ПРО ПОСТМОДЕРНІЗМ

ВІДМІННОСТІ МІЖ МОДЕРНІЗМОМ І ПОСТМОДЕРНІЗМОМ (ЗА І. ГАССАНОМ)

Модернізм	Постмодернізм
Закрита форма	Відкрита форма
Романтизм, символізм	Дадаїзм, парафізика
Мета	Гра
Майстерність	Вичерпність, мовчання
Закінчений твір	Гепенінг, перформанс
Присутність	Відсутність
Центрування	Розсіювання
Жанр, межі	Текст, інтертекст
Семантика	Риторика
Метафора	Метонімія
Читання	Письмо
Метафізика	Іронія
Трансцендентне	Іманентне
Фалоцентризм	Андрогінність
Параноя	Шизофренія

ОСНОВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ВИНИКНЕННЯ ПОСТМОДЕРНІЗМУ

- 1) невдача проекту модерності з його раціоналістською самовпевненістю, амбіцією рятівника людства, претензією на загальнолюдськість;
- 2) перебування суб'єкта вже після історії: «історія», «великі розповіді» закінчилися — людина має влаштовуватися в сучасному;
- 3) скептичність щодо будь-яких систем та ідеологій;
- 4) іронія, гра, цитування;
- 5) змішування жанрів, рівнів мовлення, високої і популярної культури;
- 6) деконструкція, тобто розвінчування ідеологій та ієрархій цінностей, розмаскування ідеологій задля дестабілізації ідеології взагалі.

Постмодернізм

Світоглядно-мистецький напрям, що в останні десятиліття ХХ ст. приходить на зміну модернізму. Цей напрям — продукт постіндустріальної епохи, епохи розпаду цілісного погляду на світ, руйнування систем — світоглядно-філософських, економічних, політичних.

Визначальні риси постмодернізму:

- культ незалежної особистості;
- потяг до архаїки, міфу, колективного позасвідомого;
- прагнення поєднати, взаємодоповнити істини (часом полярно протилежні) багатьох людей, націй, культур, релігій, філософій;
- бачення повсякденного реального життя як театру абсурду, апокаліптичного карнавалу;
- використання підкреслено ігрового стилю, щоб акцентувати на ненормальності, несправжності, протиприродності панівного в реальності способу життя;
- зумисне химерне переплетення різних стилів оповіді (високий класицистичний і сентиментальний чи грубо натуралістичний і казковий та ін.; у стиль художній нерідко вплітаються стилі науковий, публіцистичний, діловий тощо);
- суміш багатьох традиційних жанрових різновидів;
- сюжети творів — це легко замасковані алюзії (натяки) на відомі сюжети літератури попередніх епох;
- запозичення, перегуки спостерігаються не лише на сюжетно-композиційному, а й на образному, мовному рівнях;
- як правило, у постмодерністському творі присутній образ оповідача;
- іронічність та пародійність.

ПЕРІОДИЗАЦІЯ

- Генераційний принцип (поколіннева класифікація) поділу письменників (Володимир Єшкілев)

вісімдесятники, дев'яностники (дев'ятдесятники), двотисячники, двітисячідесятники, позадесятники та літературні самітники

- Спроба розподілу на «західняків» та «грунтівців» (Роксолана Харчук)

«західняки» – письменники, зорієнтовані на західну культурну традицію (Ю. Андрухович, Ю. Іздрик)

«грунтівці» – письменники, зорієнтовані на традицію власну (В. Медвідь, Є. Пашковський, О. Уляненко)

- Територіальний (географічний) принцип (Володимир Даниленко)

«житомирська» школа (В. Медвідь, Є. Пашковський, М. Закусило, Ю. Гудзь)

«галицька» школа (Ю. Андрухович, Ю. Винничук, Ю. Іздрик, Т. Прохасько)

АБО «галицько-станіславівська» школа й «київсько-житомирська» (Наталія Білоцерківець)

A stack of five old, worn books with text labels overlaid on them. The books are arranged in a slightly offset manner, showing their spines and pages. The text is in a bold, black, serif font. A thin yellow vertical line is visible on the left side of the image.

ШІСТДЕСЯТНИКИ

ПОСТШІСТДЕСЯТНИКИ ТА СІМДЕСЯТНИКИ

ВІСІМДЕСЯТНИКИ

ДЕВ'ЯТДЕСЯТНИКИ

ДВОТИСЯЧНИКИ

ДВІТІСЯЧІДЕСЯТНИКИ

ПОЗАДЕСЯТНИКИ ТА ЛІТЕРАТУРНІ САМІТНИКИ